

Priopćenje za medije

Luxembourg, 21. lipnja 2021.

Financijska sredstva koja je EU izdvojio za poljoprivredu nisu dovela do pozitivnih promjena u pogledu klimatske prihvatljivosti poljoprivrede

Financijska sredstva EU-a izdvojena za djelovanje u području klime nisu doprinijela smanjenju emisija stakleničkih plinova iz poljoprivrede, navodi se u tematskom izvješću Europskog revizorskog suda (Sud). Iako je više od četvrtine svih rashoda EU-a u području poljoprivrede za razdoblje 2014. – 2020., u ukupnom iznosu većem od 100 milijardi eura, bilo namijenjeno za odgovor na klimatske promjene, emisije stakleničkih plinova iz poljoprivrede nisu zabilježile pad od 2010. godine. Razlog leži u tome što većina mjera za koje se pruža potpora u okviru zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) ima nizak potencijal za ublažavanje klimatskih promjena, a ZPP-om se ne potiče primjena djelotvornih klimatski prihvatljivih praksi.

„EU ima ključnu ulogu u ublažavanju klimatskih promjena u poljoprivrednom sektoru jer postavlja standarde u području okoliša i sufinancira većinu rashoda država članica za poljoprivredu“, izjavio je Viorel Ștefan, član Europskog revizorskog suda zadužen za ovo izvješće. „Sud očekuje da će njegovi zaključci biti korisni u kontekstu cilja EU-a da do 2050. postane klimatski neutralan. Nova zajednička poljoprivredna politika trebala bi biti više usmjerena na smanjenje poljoprivrednih emisija te bi trebala biti odgovornija i transparentnija u pogledu doprinosa koji pruža ublažavanju klimatskih promjena“.

Revizori su ispitali je li se u okviru ZPP-a u razdoblju 2014. – 2020. pružala potpora praksama ublažavanja klimatskih promjena koje imaju potencijala za smanjenje emisija stakleničkih plinova iz tri glavna izvora: uzgoja stoke, upotrebe kemijskih gnojiva i stajskog gnoja te upotrebe zemljišta (zemljišta pod usjevima i travnjaka). Također su analizirali je li se u okviru ZPP-a u razdoblju

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

2014. – 2020. na bolji način poticala primjena djelotvornih praksi ublažavanja nego u razdoblju 2007. – 2013.

Stočne emisije čine otprilike polovicu emisija iz poljoprivrede i njihova se razina nije smanjila od 2010. godine. Te su emisije izravno povezane s veličinom stada stoke, a dvije trećine tih emisija proizlaze iz uzgoja goveda. Udio emisija koje se mogu pripisati uzgoju stoke još je i veći ako se uzmu u obzir emisije iz proizvodnje hrane za životinje (uključujući uvoz). Međutim ZPP-om se ne nastoji ograničiti broj grla stoke niti se pružaju poticaji za njegovo smanjenje. U tržišne mjere u okviru ZPP-a ubraja se promicanje proizvoda životinjskog podrijetla, čija potrošnja nije zabilježila smanjenje od 2014. godine. Time se doprinosi proizvodnji emisija stakleničkih plinova, a ne njihovu smanjenju.

Emisije iz kemijskih gnojiva i stajskog gnoja, koje čine gotovo trećinu poljoprivrednih emisija, zabilježile su porast u razdoblju 2010. – 2018. U okviru ZPP-a pruža se potpora praksama koje mogu dovesti do smanjene upotrebe gnojiva, kao što su ekološki uzgoj i uzgoj mahunastog povrća u zrnu. Međutim, revizori su utvrdili da učinak tih praksi na emisije stakleničkih plinova nije jasan. S druge strane, nedovoljno se financiraju prakse koje su dokazano djelotvornije, kao što su metode precizne poljoprivrede kojima se primjena gnojiva usklađuje s potrebama usjeva.

U okviru ZPP-a potpora se pruža praksama koje nisu klimatski prihvatljive, primjerice na način da se potpora isplaćuje poljoprivrednicima koji obrađuju isušena tresetišta, koja čine manje od 2 % poljoprivrednog zemljišta EU-a, ali koja su odgovorna za ispuštanje 20 % stakleničkih plinova uzrokovanih poljoprivredom u EU-u. Financijska sredstva za ruralni razvoj mogla su se upotrijebiti za obnovu tresetišta, ali se takva praksa nije često primjenjivala. Potpora koja se u okviru ZPP-a isplaćuje za mjere usmjerene na sekvestraciju ugljika, kao što su pošumljavanje i prenamjena obradivog zemljišta u travnjake, nije zabilježila povećanje u odnosu na razdoblje 2007. – 2013. Zakonodavstvom EU-a trenutačno nije predviđeno da se načelo „onečišćivač plaća” primjenjuje na emisije stakleničkih plinova iz poljoprivrede.

Na koncu, revizori ističu da je unatoč većim ambicijama EU-a u području klime došlo do tek manjih izmjena u višestrukoj sukladnosti i mjerama ruralnog razvoja u odnosu na prethodno razdoblje. Iako je program ekologizacije trebao poboljšati uspješnost ZPP-a u pogledu okoliša, njime se poljoprivrednici nisu poticali na primjenu djelotvornih klimatski prihvatljivih mjera, a njegov je učinak na klimu bio tek neznatan.

Osnovne informacije

Proizvodnja hrane odgovorna je za 26 % globalnih emisija stakleničkih plinova, a poljoprivreda, posebno sektor stočarstva, odgovorna je za većinu tih emisija.

Trenutačno su na razini EU-a u tijeku pregovori o zajedničkoj poljoprivrednoj politici za razdoblje 2021. – 2027., koja će raspolagati proračunom od otprilike 387 milijardi eura. Nakon što se postigne dogovor o novim pravilima, države članice provodit će ih u sklopu svojih „strateških planova u okviru ZPP-a” koji su osmišljeni na nacionalnoj razini i čiju provedbu prati Europska komisija. U skladu s važećim pravilima svaka država članica odlučuje hoće li njezin poljoprivredni sektor doprinositi smanjenju poljoprivrednih emisija.

Tematsko izvješće br. 16/2021 „Zajednička poljoprivredna politika i klima: polovica financijskih sredstava EU-a predviđenih za klimu troši se u okviru ZPP-a, ali se emisije iz poljoprivrede ne smanjuju”, dostupno je na internetskim stranicama Suda (eca.europa.eu).

Kontakt za medije

Služba Suda za odnose s medijima: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502